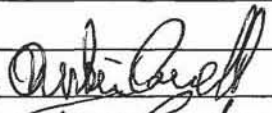
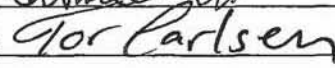

KSK-notat nr.: 5/2013 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Fjellkraft AS/Beritsletta kraftverk		
Fylke/kommune:	Troms/Gratangen		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Tor Carlsen	Sign.:	
Dato:	17 JAN 2013		
Vår ref.:	NVE 200804649-46		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Søknad om tillatelse til Beritsletta kraftverk i Gratangen kommune, Troms fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	9
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	11
NVEs vurdering	14
NVEs konklusjon	18

Sammendrag

Planene for byggingen av Beritsletta kraftverk går ut på å utnytte 313 meter fall i Labergselva gjennom Belvasskaret til kraftproduksjon ved å bygge et inntak på kote 458 og kraftstasjon på kote 145. Fra inntaket føres vannet i tunnel 850 meter, deretter 150 meter i nedgravde rør med en diameter på 700 millimeter til kraftstasjonen som har utløp til elva sør for Beritsletta, en gammel husmannsplass innerst i Labergdalen. Beritsletta kraftverk er planlagt med en installert effekt på 3,6 MW og vil produsere om lag 8 GWh i et middels år. Det er planlagt ny permanent vei til kraftstasjonen fra eksisterende vei i Labergsdalen. Det er også behov for etablering av midlertidig anleggsvei til påhugget for tunnel og områder for masselagring i nærhet til dette.

Mange av høringspartene var i utgangspunktet negative til prosjektet og det ble reist innsigelse fra Reindriftsforvaltningen i Troms. Planene ble revidert og sendt på ny høring til alle som hadde uttalt seg i saken. Innsigelsen fra reindriftsforvaltningen ble da trukket dersom enkelte forutsetninger imøtekommes. Gratangen kommune er positiv til prosjektet, men har en del merknader. Fylkesmannen i Troms kan akseptere en utbygging, men vil ha en høyere minste vannføring. Sametinget kan akseptere prosjektet under forutsetning at detaljplaner blir utarbeidet i samråd med dem for å unngå skade på kulturminner. Troms fylkeskommune mener prosjektet vil påvirke friluftslivsinteresser og

villmarkspregede områder negativt. Forum for natur og friluftsliv Troms går i mot søknaden på grunn av konflikt med friluftsliv og tap av restforekomst av villmarkspregede områder. Privatpersonene Thomas Haugland og Bjørn Jonassen motsetter seg også utbygging. Haugland hovedsakelig på grunn av tap av villmarkspregede områder og samlet belastning for området. Jonassen hovedsakelig på grunn av store inngrep i et sårbart naturmiljø.

En utbygging etter revidert plan vil gi om lag 8 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Beritsletta kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. Hensynet til reindrift, landskaps- og friluftslivsverdier er vektlagt. NVE mener at ulempene kan avbøtes ved at det blir boret tunnel opp til inntaket og at inntaket flyttes noe ned i samsvar med revidert søknad. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført mener NVE at konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable.

Etter en helhetsvurdering av planene i den reviderte søknaden og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Fjellkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Beritsletta kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Fjellkraft AS, datert 31.1.2011:

«Fjellkraft AS ønsker å utnytte vannfallet i elva ned Belvasskaret ved Beritsletta, Labergdalen i Gratangen kommune i Troms fylke, og søker herved om følgende tillatelser;

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:
 - Å bygge Beritsletta kraftverk, Gratangen kommune, Troms fylke
2. Etter energiloven om tillatelse til:
 - bygging og drift av Beritsletta kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning. Vi ber om en snarlig behandling av søknaden»

NVE har også mottatt følgende endringssøknad datert 21.12.2011:

«Viser til søknad datert 31.01.2011.

Fjellkraft AS ønsker å utnytte vannfallet i elva ned Belvasskaret ved Beritsletta, Labergdalen i Gratangen kommune i Troms fylke, og søker herved om;

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:
 - Å bygge Beritsletta kraftverk, Gratangen kommune, Troms fylke i tråd med skisserte endringer.

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning.»

Beritsletta kraftverk, hoveddata etter endringssøknad		
TILSIG		
Nedbørfelt	km ²	7,3
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	14,3
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	62,19
Middelvannføring	m ³ /s	0,454
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,032
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,212
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,040
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	458
Avløp	moh.	145
Lengde på berørt elvestrekning	m/km	950
Brutto fallhøyde	m	313
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,70
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,4
Slukeevne, min	m ³ /s	0,06
Tilløpsrør, diameter	mm	700

Tilløpsrør, lengde	m	150
Tunnel, tverrsnitt	mm	700
Tunnel, lengde	m	850
Installert effekt, maks	MW	3,6
Brukstid	timer	2200

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,55
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	6,45
Produksjon, årlig middel	GWh	8,0

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	39,1
Utbyggingspris	kr/kWh	4,9

Beritsletta kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	4,0
Spenning	kV	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	4,0
Omsetning	kV/kV	6,6/22,0

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	km	6,5
Nominell spenning	kV	22,0
Jordkabel		

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. Planendringssøknaden er sendt tidligere høringsparter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 14.9.2011 sammen med representanter for søkeren, grunneier, kommunen, Troms fylkeskommune, Reindriftsforvaltningen i Troms og Grovfjord reinbeitedistrikt. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Søknaden ble kunngjort sammen med søknadene for Hesjeberg I, Hesjeberg II og Tjuvskjærelva. Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av saksbehandler.

NVE har mottatt følgende merknader til søknaden:

Gratangen kommune har i kommunestyremøte den 12.5.2011 vedtatt følgende:

«Gratangen kommune har følgende merknader til høring tilknyttet utbygging av elva i Belvasskaret, Labergdalen i Gratangen, jfr. brev fra NVE datert 18.2.2011.

1. Kulturminneinteressene må ivaretas i samsvar medbestemmelsene i Kulturminneloven

2. Kraftstasjonen bør bygges i samisk byggetradisjon, slik at den ikke fungerer som et blikkfang i området.
3. Kommunal vei og privat vei må oppgraderes og evt. erstatte utgifter som måtte oppstå i forbindelse med skader under utbyggingen. Allmennheten sikres rettigheter til bruk av de nye driftsveier som blir etablert av utbyggeren.
4. Tiltaket vil føre til en reduksjon av det villmarkspreget som naturområdet har, må bevares og tilbakeføres så godt som mulig, når utbygging er ferdig.
5. Tett dialog med reindriftsutøveren forutsettes for å redusere eventuelle ulemper.
6. Opprettholde godt samarbeid med grunneiere og grunneierlag i området i forhold til landbruk, jakt, fiske og friluft.
7. Fjellkraft bør forpliktes til å levere ny godkjent vannforsyning hvis noen blir berørt av dette etter utbyggingen, evt bidra økonomisk slik at de kan tilknyttes offentlig nett.»

Fylkesmannen i Troms uttalte følgende pr brev den 29.4.2011. Kun oppsummeringen er gjengitt:

«Fylkesmannen i Troms vurderer bygging av Tjuvskjærrelva kraftverk og Beritsletta kraftverk med de undernevnte forebyggende tiltakene til å være akseptable. Vi vil i tillegg anbefale en høyere minstevannføring for Beritsletta. En eventuell bygging av Hesjeberg kraftverk I og II er vi mer bekymret for. Vi vil fraråde utbygging av Hesjeberg I på grunn av sterke miljø og friluftsinnteresser, samt størrelsen av inngrepet i forhold til eventuell strømproduksjon. Bygging av Hesjeberg II vurderer vi som mindre bekymringsfull med de undernevnte forebyggende tiltakene, men vi vil også kreve en høyere minstevannføring.»

Troms fylkeskommune uttalte i brev den 29.4.2011:

«For Beritsletta krv fikk vi varsel om oppstart fra AT Consult i brev av 7.4.2006, detaljert kartmateriale forelå 10.7.2006. I vårt svar av 19.7.2006 gjøres det klart at vi ikke vurderer det som nødvendig med kulturminnebefaringer, men at det finnes samiske kulturminner i området som må klareres med Sametingets kulturminneforvaltning.»

Uttalelsen ble supplert den 20.6.2011:

«Konsekvenser for friluftsliv: I konsesjonssøknaden er det redegjort for virkninger kraftutbyggingen vil få for friluftsliv i kapittel 3.11. Vi mener kartleggingen er mangelfull, og begrunner dette med erfaringer fra den kartleggingen og verdivurderingen av friluftslivsområder som pågår i Troms fylke.

Belvasskaret er et populært friluftsområde og er en sentral inngangsport til et friluftsområde med særegne kvaliteter. Fra Labergdalen kan man gå i urørt natur fra fjord til fjell. Belvasskardet tilhører et sammenhengende friluftsområde som strekker seg fra Øse og gjennom Maridalen og til Skoddebergvann i Skånland. Fra Øse og gjennom Belvasskardet går DNTs (Harstad Turlags) turløype, helt til Tjeldsundbru ved Vågsfjorden. Dette er Sør- Troms lengste sammenhengende turløype, og det tilbys overnatting både i Skoddeberghytta og Blåvatnhytta. Belvasskardet er også en sentral inngangsport til den østlige delen av Gratangshalvøyas kystalpine fjelltopper. Dette er fjelltopper som benyttes både av folk fra regionen, landet og av utenlandske turgåere.

Konsekvensen vedrørende friluftsliv bør settes til stor negativ konsekvens.

Konsekvenser for inngrepsfrie naturområder (INON-område)

I henhold til Olje- og energidepartementets retningslinjer for småkraftverk skal inngrepsfrie naturområder tas med som et eget utredningstema med vurdering av konsekvens av utbyggingen.

I konsesjonssøknaden er INON-områder nevnt i korte trekk under kapittel 2.6 Forholdet til offentlige planer og nasjonale føringer, uten at det er gjort noen vurderinger av konsekvensen av utbyggingen. I kapittel 3.5.2 er det derimot nevnt at det vil bli et "Relativt stort tap av inngrepsfrie områder", dette etter vurdering av GA vegetasjonsanalyse AS. Med tanke på den oppmerksomhet og de nasjonale miljømålene regjeringen og Stortinget har for inngrepsfrie naturområder vil det være misvisende å sette konsekvens til liten negativ. Det er få gjenværende inngrepsfrie naturområder i kategorien villmark. I nordre Nordland og Sør-Troms er villmarksområdet på Gratangshalvøya det siste området som er igjen langs kysten.

I konsesjonssøknaden står det på s. 27 at arealet til det villmarkspregede området vil reduseres med ca 2 km² av det tilliggende totale på ca 6 km². Når Troms fylkeskommune beregner endringene på kart fra Direktoratet for naturforvaltning finner vi at området reduseres med 2,6 km² og at det totale villmarkspregede området er på 3,6 km². Altså reduseres det villmarkspregede området betydelig mer enn oppgitt, det minker med rundt 70 %.

Konsekvensene for INON-områdene i influensområdet for Beritsletta kraftverk tilhører et sammenhengende inngrepsfritt naturområde med særegne naturkvaliteter og vil således ha stor negativ verdi.

Det er også en stor negativ konsekvens at de siste 400 meter av rørgaten vil være synlig og ikke nedgravd eller boret i fjell. Utbyggingsplanene for Beritsletta kraftverk innebærer et betydelig inngrep i villmarkspregede naturområder. Utbyggingen vurderes å få store/svært store konsekvenser.

Konsekvensene for INON-områder og landskap bør settes til henholdsvis svært stor negativ konsekvens og middels negativ konsekvens.

Avsluttende merknader

En utbygging av Belvasskardet vil få konsekvenser for friluftslivsopplevelsen og det faktum at arealet til det villmarkspregede området reduseres betydelig:

- *Belvasskardet er inngangsport opp i fjellene, og en utbygging vil ødelegge landskapet og mulighetene for friluftsfolk til å gå i urørt natur fra Øse — Skoddebergvann. Turløypa vil miste deler av sin særegenhet.*
- *De resterende villmarksepregede INON-området ved kysten i Sør-Troms vil reduseres med ca 70 %. Utbyggingen bryter med nasjonale miljømål.»*

Sametinget uttalte i brev den 12.12.2011:

«Vi har gjennomført forundersøkelse og kunne konstatere at der er en rekke automatisk freda samiske kulturminner som blir berørt av det planlagte tiltaket, jf Lov om kulturminner av 1978 § 3. Dersom det blir gitt konsesjon må Sametinget gjennomføre undersøkelse i henhold til Lov om kulturminner av 1978 § 9, blant annet for avklaring av omsøkt vei.»

Uttalelsen ble supplert den 10.4.2012:

«Det er registrert automatisk fredete samiske kulturminner i området for planlagte adkomstveg og ut fra Sametingets generelle kunnskap om området anser vi det som sannsynlig at det eksisterer ytterligere kulturminner i området. Slik det fremkommer av endringssøknaden vil Sametinget i samråd med tiltakshaver foreta en detaljuttstikking av adkomstveg dersom konsesjon innvilges. Tiltaket kan ikke iverksettes før en detaljuttstikking av adkomstvegen har funnet sted. Utover dette har vi ingen merknader til de omsøkte endringene.»

Reindriftsforvaltningen Troms uttalte i brev den 13.5.2011:

«Tjuvskjærrelva, Beritsletta og Hesjeberg I og II berører alle viktige områder for reindrifta. De to førstnevnte ligger innenfor Grovfjord rbd. Hesjeberg I og II ligger innenfor Gielas rbd. Sakene har vært forelagt distriktene til uttalelse.

Grovfjord rbd. sier de har vært i dialog med Fjellkraft as, men de har ikke blitt invitert på befaring av områdene. Det er fortsatt ønskelig med befaring da det vil være mye enklere å vurdere omfang av beite som vil gå tapt og tiltakets innvirkning på bruken av områdene. De har for så vidt ikke noe imot planene, men ønsker å befare begge prosjektene for å finne de beste løsningene og de beste avbøtende tiltakene

Reindriftsagronomens vurderinger:

Tjuvskjærrelva, Beritsletta:

Deler av planene berører reindriftens (flytt- og trekkleier, som har ett særskilt vern iht. reindriftslovens § 22. Vernet er ett arealdisponeringsforbud mht. trekk- og flyttleier. Det er dermed forbudt å sperre disse. Vannkraftutbyggingen vil berøre trekkleier i prosjektet som omfatter Beritsletta og som også er nevnt i søknaden. Det er viktig å nevne at de markerte trekkleiene kun markerer de viktigste trekkene. Ett trekk vil selvfølgelig omfatte mer enn streken på arealbrukskartene, både i lengde og i bredde. Videre er Belvasskaret et sentralt vinterbeiteområde og oppsamlingsområde som nevnt i søknaden. Vinterbeiteområdene er en minimumsfaktor for reindrifta i området. Det vil i denne saken være snakk om nybygging av vei, og at en også her "åpner" nye områder ved veibygging.

Reindriftsagronomen drar ikke en endelig konklusjon i saken, men ønsker å legge saken frem for områdestyret for behandling og en endelig uttalelse.»

Den 21.6.2011 vedtok Reindriftsforvaltningen Troms følgende:

«Områdestyret går imot planene om utbygging av fire kraftverk i Gratangen kommune; Tjuvskjærrelva, Beritsletta, Hesjeberg I og Hesjeberg II, og fremmer innsigelse til disse planene med hjemmel i energilovens § 2-1.

Områdestyret krever en reindriftsfaglig konsekvensutredning hvor de samlede effektene av utbyggingsplanene utredes. Konsekvensutredningen må i tillegg utrede utbyggingsplanene i forhold til tidligere foretatte inngrep med utgangspunkt i en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig m reindrift i distriktet.

Begrunnelse:

Deler av planene berører reindriftens flytt- og trekkleier, som har ett særskilt vern iht. reindriftslovens § 22. Vernet er ett arealdisponeringsforbud mht. trekk- og flyttleier. Det er dermed forbudt å sperre disse. Vannkraftutbyggingen vil berøre trekkleier i utbyggingen av

Beritsletta. Videre vil en utbygging åpne nye områder med nye veier og ved opprusting av eksisterende veier. Planene som en helhet kommer også i konflikt med viktige reindriftsinteresser og årstidsbeiter, som f.eks. vinterbeiter som er en minimumsfaktor i reindrifta. Konsekvensene av disse og andre planer i området, er heller ikke utredet godt nok. Videre så viser forskning at alle inngrep virker forstyrrende på reindriften, dermed vil en utbygging av denne størrelsesorden sannsynligvis være negativt for næringen. Det er også vanskelig å vurdere de negative effektene uten en samlet konsekvensutredning av disse planene.»

Etter endringssøknad og innsigelsesmøte vedtok Reindriftsforvaltningen Troms den 5.6.2012:

«Områdestyret for Troms trekker innsigelsen til Beritsletta småkraftverk i Gratangen kommune på følgende vilkår:

- 1. Prosjektet realiseres med tunnelloøsning som skissert i endringssøknaden.*
- 2. Inntaksdam flyttes nedstrøms slik som skissert i endringssøknaden.*
- 3. Deponi anlegges på en slik måte at det ikke kommer til hinder eller minst mulig hinder for reinens trekk i området.*
- 4. I anleggsfasen må det tas hensyn til reindrifta i området, spesielt kalvingstiden i perioden Mai-Juni og brunsttiden i perioden September-Oktober.*
- 5. At det anlegges bom hvor dagens vei slutter, og videre opp til selve kraftstasjonen. Betegnet «Ny atkomstvei» i søknaden.*

Det forutsettes en tett dialog mellom Grovfjord rbd. og utbygger, hvor hensynene til punktene som er nevnt ovenfor blir ivaretatt. Det kan i enkelte perioder bli aktuelt at anleggsarbeidet blir stoppet.»

Forum for Natur og Friluftsliv i Troms FNF Troms uttalte seg pr brev 3.5.2012. Kun konklusjonen er gjengitt:

«En utbygging av Beritsletta kraftverk vil føre til tap av de siste villmarkspregede områdene i Sør-Troms regionen, samt vil føre til forringelse av et svært viktig friluftsområde. En samlet vurdering av eksisterende og planlagte kraftverk er nødvendig for å bidra til at de minst konfliktfylte prosjektene prioriteres framfor at store natur- og friluftsverdier, landskap, biologisk mangfold og INON på Gratangshalvøya-området går tapt. FNF Troms mener de allmenne interessene i denne saken overstiger samfunnsnyttene av en eventuell utbygging og henstiller med dette at konsesjon for Beritsletta kraftverk ikke blir gitt.»

Thomas Haugland uttalte seg som privatperson i brev den 14.5.2011 og igjen den 7.5.2012 etter endringssøknaden. Kun konklusjonen er gjengitt:

- «På bakgrunn av tap av INON området kan ikke Beritsletta gis konsesjon.*
- Det må gjøres en samlet vurdering/behandling av alle planer om kraftverk på Gratangshalvøya, og Beritsletta må inngå som en del av dette. Jeg mener beslutning om konsesjon ikke kan bestemmes før man får gjort en slik vurdering*
- Området mellom Keipen(Rundkollen), Lofstinden og Revtinden er et viktig INON –område langs kysten av Sør Troms med flere viktige naturtyper som er leveområdene til kjente rødlistearter og er et svært viktig friluftsområde med nasjonale og til dels internasjonale*

brukere. Området er også viktig for samisk kulturhistorie og to store beitenæringer. All utbygging i dette området innebærer stor konflikt med flere viktige fagtema.»

Bjørn Jonassen uttalte seg som privatperson i brev den 24.3.2012 og igjen den 26.4.2012 etter endringssøknaden. Kun konklusjonen er gjengitt:

«Å bruke veien og / eller veiskulderen som trasé for utføring av krafta er svært uheldig, ikke minst mht. stråleverdier og sikre avstander til bygninger og aktivitet over tid helt nært veien.

Videre vil utbyggingen av Beritsletta kraftverk i Gratangen føre til omfattende inngrep i naturen rundt kraftverket, og oppover i det lille dalføret, med påfølgende stor økning i antall kjøretøy i dalen, spesielt i de sårbare sommer og høstmånedene. I kjølvannet av dette igjen vil presset på den sårbare naturen fra mennesker bli betydelig, i et dalføre som er knapt 5 km langt. Da vil også egenarten og det unike ved dalen bli borte for alltid. Derfor er det min klare anmodning om å si nei til konsesjon av Beritsletta kraftverk da de negative konsekvensene er betydelige i et lite sårbart dalføre.»

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev/e-post av 15.8.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

«Gratangen kommune har gjort politisk vedtak hvor merknader/kraver satt opp i 7 punkter. I punkt 2 peker kommunen på at kraftstasjonen bør bygges i samisk byggetradisjon. I punkt 3 sier kommunen at kommunal vei og privat vei må oppgraderes og evt. erstatte utgifter som måtte oppstå i forbindelse med skader m.v.

Fjellkraft har generelt ingen merknader til kommunens vedtak. Fjellkraft vil peke på at vi legger opp til tradisjonell utforming av stasjonsbyggene som harmonerer med omgivelsene. Vi vet ikke hva kommunen egentlig mener med "samisk byggetradisjon" i denne sammenhengen. Valg av fasader og utforming av kraftstasjonen vil bli gjort endelig i detaljplanen etter at en eventuell konsesjon er gitt. Detaljplanen sendes normalt på en kort høring til kommunen før vedtak gjøres.

Fjellkraft vil gjøre nødvendig oppgradering av veier som trengs for utbyggingen. Eventuelle skader vil bli rettet. Vi kan imidlertid ikke love "full oppgradering av kommunal vei". Et prosjekt på denne størrelse har ikke økonomi til dette. Vi vil legge opp til en felles befarings med kommunen når en eventuell konsesjon foreligger for å avklare dagens standard samt diskutere tiltak.

Troms fylkeskommune (FK) peker på at det må gjennomføres kulturminneundersøkelser i løpet av forsommeren 2011. Fylkeskommunen ber om utsatt høringsfrist til undersøkelsene er gjennomført.

Fjellkraft har ingen merknader til dette.

I brev datert 20.06.11 hevder FK at konsesjonssøknadens beskrivelse av forholdet til friluftsliv er mangelfull og at området Belvasskardet er et populært friluftsområde. Fjellkraft skal ikke bestride denne påstanden, men de observasjoner som ble gjort under befaringer m.v. 4 år tilbake i tid sammenholdt med kjennskap til området fremstår ikke det berørte området som mye brukt. Lokale turlag har de siste årene jobbet med å åpne/merke nye ruter, også gjennom Belvasskaret. Vi kjenner ikke til hvor mye brukt denne ruta er i dag. Vi mener imidlertid at en fornuftig utbygging ikke vil være vesentlig til hinder/sjenanse for de som benytter denne ruta.

Vår erfaring så langt med realisering av småkraftverk er at vannveitrasseer letter adkomsten for turgåere og bruken av områdene øker av denne brukergruppen.

FK peker også på reduksjon av INON. Fjellkraft bestrider ikke den teoretiske beregningen av reduksjonen, men vi mener dette må vurderes ut fra landskapets form i hvert enkelt tilfelle. I dette tilfellet er vannveien lokalisert i ei bratt li som vender mot dalen hvor kommunal vei ender. Dette området har allerede inngrep. Inntaket er lokalisert i elvekløfta på kanten av Belvasskaret, og vil i praksis ha marginal negativ visuell effekt videre innover skaret.

Fylkesmannen i Troms (FM) viser til at NVE ikke har vurdert sakene etter naturmangfoldlovens prinsipper. Det må også tas hensyn til vannforskriften og FM kan ikke se at søknaden dokumenterer statusen på den økologiske statusen i vassdraget.

FM mener foreslåtte minstevannføring er for lite til å berge ørretbestanden. Videre oppfordres det til å være hensynsfull med arter som vokser på nordsiden av elva.

Fjellkraft viser til at søknaden er utarbeidet og godkjent i henhold til NVEs standard krav for slike søknader. Behandlingstiden for småkraftsøknader er lang på grunn av svært mange søknader. Naturmangfoldloven er kommet til underveis, etter at søknaden ble utarbeidet og vannforskriften har det vært jobbet med i lang tid og regelsettet utvikles stadig. Ut over delte har vi ikke merknader til påstanden om manglende vurdering som det vises til.

Beritsletta kraftverk utnytter et svært bratt fall fra kanten av Belvasskaret og ned til dalbunnen. Fjellkraft kan ikke se at det finnes ørret på denne strekningen. Ved et brått utfall av Beritslett kraftverk, vil forholdene lenger ned i Labergelva elter vårt syn ikke bli vesentlig påvirket.

Ut over dette har vi ikke merknader.

Reindriftsforvaltningen går i mot utbygging av de fire prosjektene i Gratangen. Dette begrunnes med at prosjektene hindrer trekk leier, berører beiteland samt øker tilgjengeligheten til områdene.

Fjellkraft er kjent med reindriftens bruk av områdene og vi har tidligere etablert kontakt med reindriften og presentert planene i et møte. I søknaden for Beritsletta er det redegjort for at øvre del av vannveien kan ligge i dagen, alternativt nedgravd. Vi ser at skaret er forholdsvis trangt, og at et rør i dagen kan være til hinder. Vi skisserer derfor nedgravd rør alternativt borhull som løsning. Ved nedgravd rør/borhull mener vi at prosjektet i svært liten grad vil være til hinder for trekk m.v. Tilbakeføring av de stedlige vekstmassene gjør også at tap av beiteland reduseres. Inntakskulpen vil også i liten grad føre til reduksjon av beiteland. Reintrekk vil også etter vårt syn bli lite berørt av inntaket.

Fjellkraft er nå videre dialog med reindrifta med henblikk på å se på mulige løsninger.»

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Fjellkraft AS søker om tillatelse til å bygge Beritsletta kraftverk. Grunneierne langs elva ønsker å utnytte fallet, og har tegnet avtale med Fjellkraft AS om å utvikle dette potensialet i et småkraftverk.

Om søknaden

Planene for byggingen av Beritsletta kraftverk går ut på å utnytte 313 meter fall i en sideelv til Labergselva til kraftproduksjon ved å bygge et inntak på kote 458 og kraftstasjon på kote 145. Fra inntaket føres vannet i tunnel 850 meter, deretter 150 meter i nedgravde rør med en diameter på 700 millimeter til kraftstasjonen som har utløp til elva sør for Beritsletta, en gammel husmannsplass innerst i Labergdalen. Beritsletta kraftverk er planlagt med en installert effekt på 3,6 MW og vil produsere om lag 8 GWh i et middels år. Det er planlagt ny permanent vei til kraftstasjonen fra eksisterende vei i Labergdalen. Det er også behov for etablering av midlertidig anleggsvei til påhugget for tunnel og områder for masselagring i nærhet til dette.

Beskrivelse av området

Labergvassdraget renner ut i Gratangsfjorden mellom Laberget og Sorteberget, rett sydvest for kommunesenteret Årstein. Labergselva har utspring i fjellområdene mellom Rundfjellet, Lofttinden og Nonstinden med bidrag fra områdene ved Dudalstinden og dalsidene opp mot Snaufjellet og Vassøse. I Labergdalen renner elva i en rekke meandre gjennom myrområder med hovedretning nesten rett nordover, mens gjennom Belvasskaret renner elva mer mot nordøst. Totalt har Labergselva et nedbørfelt på nærmere 38 km². Høyeste punkt er Dudalstinden på 1275 moh. Det er lite innsjøer i feltet, mye snaufjell og en del myr. Det ligger noen små breer opp mot Dudalstinden. I sydvest grenser vassdraget mot Østervikelva, et vernet vassdrag med utløp i fjorden ved Østervik i Evenes kommune i Nordland. I vernegrnlaget heter det: «*Lavlandsvassdragets elver og vann er en viktig del av et variert landskapsbilde. Stort biologisk mangfold er særlig knyttet til myr, elveløp og vannfauna. Friluftsliv, reindrift og samiske interesser er viktig bruk.*»

Eksisterende inngrep i vassdraget

Ved utløpet av Labergselva i Gratangsfjorden ligger Sortebeckgrenda, ellers er dalen bebyggt med enkelte hytter. Det går vei inn Labergdalen til Beritsletta, en tidligere husmannsplass som er revet. Utenom dette bærer dalen preg av urørthet. Den delen av vassdraget som søkes benyttet til kraftverksutbygging har ingen tekniske inngrep, men det går en turløype opp lia langs Belvasskaret.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket vil bestå av en plate- eller buedam som er ca. 6 meter høy og 15 til 20 meter lang med fast overløp på kote 458 i Belvasskaret. Denne plasseringen av dammen skal hindre at det oppdemte vannspeilet strekker seg innover i dalen.

Vannvei

Vannveien vil bli ca. 1000 meter lang. De første 150 meter fra kraftstasjonen blir 700 millimeter nedgravd rør. Fra en markert fjellskrent ved kote 250 vil vannveien gå i fjell i en lengde av ca. 850 meter opp til inntaket. Det er ikke avgjort om tunnelen skal fullprofilbores eller om det skal drives sjakt.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt ved elva der den flater ut ved kote 145. Det er planlagt installert en Pelton-turbin med en maksimal slukeevne på 1,4 m³/s og en effekt på 3,6 MW. Minste slukeevne er på 0,06 m³/s. Undervannet slippes ut i elva gjennom en kort støpt kanal.

Elektriske anlegg

Generatoren er planlagt med en ytelse på 3,8 MVA og en generatorspenning på 6,6 kV. Transformatoren får en ytelse på 4 MVA og en omsetning på 22 kV. Nettilknytningen er planlagt som 6,5 kilometer nedgravd kabel til Sortebekk. Kabelen vil legges i og langs østsiden av veien.

Veier

Det er planlagt 450 meter ny vei til kraftstasjonen fra eksisterende veiende ved Beritsletta. Det er også behov for 150 meter midlertidig anleggsvei fra kraftstasjonen til påhugget for tunnelen. Denne vil følge rørraseen. Inntaket skal bygges veiløst og transport dit forutsettes utført med helikopter.

Massetak og deponi

Vannvei i fjell medfører behov for deponering av masser. Maksimalt vil dette utgjøre 20 000 m³. Dette planlegges deponert sørøst for kraftstasjonen, alternativt kan halvparten av massene deponeres i et søkk like ved påhugget.

Hydrologisk grunnlag

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 7,3 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 0,454 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på ca. 1 %, og nedbørfeltet er brefritt. Avrenningen varierer fra år til år med høst- og vårflom. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 212 og 40 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 32 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,4 m³/s og minste driftvannføring 0,06 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 32 l/s hele året. Ifølge søknaden vil dette medføre at ca. 77 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Der spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Beritsletta kraftverk til ca. 8 GWh fordelt på 1,55 GWh vinterproduksjon og 6,45 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 39,1 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 4,9 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Det er antatt at anleggene vil dekke 18,8 dekar i anleggsfasen. Deponi, riggområde, anleggsvei til tunnelpåslag og rørgate vil revegeteres naturlig.

Fjellkraft AS har ifølge søknaden avtale med grunneierne som gir dem rett til å søke konsesjon for Beritsletta kraftverk. Det er til sammen 6 grunneiere til prosjektet.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området er LNF-område i kommuneplanens arealdel.

Samlet plan (SP)

Tiltaket er ikke tidligere vurdert i Samlet plan, og er under grensen for slik behandling.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke vernet eller foreslått vernet.

Inngrepsfri områder (INON)

Utbygging av Beritsletta kraftverk vil i følge søker gi bortfall av 1,5 km² INON sone 2, 2,5 km² INON sone 1 og 2 km² villmarkspregede områder.

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget er ikke nasjonalt laksevassdrag.

Andre verneområder

Det er ikke kjent at det berørte området er fredet eller omfattet av andre verneplaner.

Eventuelle fylkesvise eller kommunale planer for småkraftverk

Det er ikke utarbeidet kommunal plan for små kraftverk i Gratangen. Det er ikke utarbeidet fylkesvis plan for små kraftverk i Troms.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempene

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 8 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Utbygging vil gi inntekter til søker, kommune, fylkeskommune og stat.
- Utbygging kan gi lokal næringsaktivitet i anleggsperioden, økt lokal aktivitet og verdiskapning.

Ulemper

- En utbygging vil medføre sterkt redusert vannføring i elva gjennom Belvasskaret.
- Redusert vannføring vil føre til reduserte bestander av bunndyr og vanntilknyttede insekter og arter som livnærer seg av disse.
- Inntaket i Belvasskaret vil påvirke landskapet negativt og et villmarkspreget område vil bli redusert.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Med en slukeevne tilsvarende 308 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 32 l/s, vil dette gi en restvannføring på ca. 23 % av middelvannføringen rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 36 dager i et middels vått år. I 103 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 16 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at den omsøkte maksimale slukeevnen er svært høy og vil frata vassdraget størsteparten av dets naturlige vannføringsdynamikk. Det vil allikevel være noe overløp i flomperioder.

Landskap, friluftsliv og INON

Ifølge Nasjonalt referansesystem for landskap ligger Gratangen kommune i landskapsregion 32 - Fjordbygdene i Nordland og Troms. De viktigste elementene her er fjordtrauet som hovedform, samt kulturpreget i de lavereliggende delene. Landskapsformene varierer fra spisse fjell til rolige åser. Fjordene i regionen er gjerne brede og forgrenet i munningen, mens fjordarmene ofte er smale og med godt innsyn til motsatt bredde. Gratangsfjorden er et eksempel på en slik typisk smal fjord. Vassdragene i regionen er ofte korte, og fjordene mangler gjerne de store/høye fossefallene som bl.a. kjennetegner Vestlandsfjordene. Vegetasjonsmessig dominerer bjørkeskog gjennom hele regionen. Gråor vokser på leirjord og elvebanker, og flere steder preger tildels kulturpåvirka gråor/heggeskog de nedre delene av dalsidene.

Belvasskaret er et populært friluftsområde og en sentral inngangsport opp i fjellene gjennom DNTs turløype fra Øse til Vassbotn. Opprinnelig var prosjektet foreslått med 400 m rør fra inntaket og deretter nedgravd rørgate ned til kraftverket. Dette ville gitt et meget synlig inngrep langs turistforeningens sti gjennom Belvasskaret. Troms fylkeskommune påpekte i sin uttalelse at tiltaket ville ha stor negativ konsekvens for friluftsliv og at verdiene og konsekvensene var undervurdert i søknaden for Beritsletta kraftverk. I etterkant ble det fremmet endringsforslag hvor vannveien i det alt vesentlige legges i tunnel slik at den ikke vil gi synlige inngrep og inntaksdam flyttes noe ned slik at oppdemmet areal blir redusert. Inntaksdammen vil bli bygget ved hjelp av helikopter slik at det ikke vil opparbeides noen vei opp til inntaket. Dermed er tiltakets synlighet og påvirkning på friluftsliv meget redusert i forhold til opprinnelig søknad. NVE mener på bakgrunn av dette at forholdet til friluftsliv ikke vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet isolert sett.

Inntaket til Beritsletta kraftverk vil i følge søknaden innebære et tap av INON sone 2 på 1,5 km², nedgradering av INON sone 1 på 2,5 km² og en reduksjon av villmarkspregede områder med 2,0 km². Flere av høringspartene er uenige i disse arealberegningene og mener tallene er høyere. Beregningene varierer noe, og de høyeste verdiene tilsvarer et tap av INON sone 2 på 2,8 km², nedgradering av INON sone 1 på 5,4 km² og en reduksjon av villmarkspregede områder med 3,1 km². Troms fylkeskommune, FNF troms og Thomas Haugland mener dette bryter med nasjonale miljømål.

Etablering av små kraftverk vil i de fleste tilfeller føre til en reduksjon av inngrepsfrie områder. Som oftest er reduksjonen størst i områder klassifisert som inngrepsfri sone 1 og 2. Prosjekter som reduserer arealer definert som villmarkspregete vil være de mest konfliktfylte. Opplevelsen av urørthet er et kvalitetskriterium selv om INON-kriteriene ikke er tilfredsstilt. Dette innebærer at et inngrepsfritt område kan oppleves som urørt selv etter et inngrep. På den andre siden kan nye inngrep i et område

som oppleves som urørt, men ikke er definert som INON-område, kunne oppleves som negative. Reduksjon av INON vil således være en indikasjon på en konflikt, men av ovennevnte grunner vil det være viktig å vurdere graden av konflikt konkret for hvert enkelt tilfelle

Det foreligger en rekke planer om vannkraftverk på Gratangshalvøya i Gratangen og Skånland kommuner. Flere av planene går på tvers av hverandre og vil ikke kunne gjennomføres samtidig med god lønnsomhet. Samlet belastning på inngrepsfrie naturområder vil bli stor om alle planene skulle bli gjennomført. Beritsletta ble sendt ut på høring samtidig med Tjuvskjærelva, Hesjeberg I og Hersjeberg II. Av disse er både Tjuvskjærelva og Hesjeberg II avslått. Tap av INON var ikke i seg selv avgjørende for avslagene.

NVE mener Beritsletta kraftverk i seg selv ikke vil medføre en stor reduksjon av INON. På den andre siden er reduksjonen i et meget viktig INON-område siden området er kystnært og en restforekomst av villmarkspregete områder. Dette høyner verdien på området betraktelig.

Kraftverket er etter endringsforslaget foreslått bygget med boret tunnel og med inntaksdam som er trukket ned i dalsiden slik at inngrepets synlighet reduseres i stor grad. Oppdemmet areal vil ikke bare bli mindre, men det vil flyttes lenger ned i skaret slik at det visuelle inntrykket reduseres. En tunnelløsning er langt mindre synlig enn en nedgravd rørgate. Dermed vil området i praksis fortsatt fremstå som relativt urørt for friluftsinteresser etter en eventuell utbygging. NVE mener dermed at påvirkningene på landskap, friluftsliv og INON ved en eventuell realisering av Beritsletta kraftverk er begrensede.

Reindrift

Reindrift har stor betydning i samisk og lokal sammenheng når det gjelder økonomi, sysselsetting og kultur. Reindriften er avhengig av store arealer for å dekke reinens behov for ulike sesongbeiter og ubrutte flyttveier mellom dem. Næringen er sårbar for negative påvirkninger som reduserer størrelsen eller kvaliteten på beitelandet, eller som på andre måter forstyrrer reinens utnyttelse av arealer som allerede fra naturens side er marginale. Tap av beiteland som følge av arealinngrep er trolig den største trusselen mot reindrift. Tiltaket vil berøre et viktig reindriftsområde for Grovfjord reinbeitedistrikt, og styret for Troms reinbeiteområde har fremmet innsigelse for Beritsletta kraftverk, samt i sakene Tjuvskjærelva og Hesjeberg I og II kraftverk, alle i Gratangen kommune. I innsigelsen krever områdestyret *«en reindrifsfaglig konsekvensutredning hvor de samlede effektene av utbyggingsplanene utredes. Konsekvensutredningen må i tillegg utrede utbyggingsplanene i forhold til tidligere foretatte inngrep med utgangspunkt i en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift i distriktet»*. Etter innsigelsesmøte mellom NVE og områdestyret for Troms og etter endringssøknad for Beritsletta kraftverk er innsigelsen mot Beritsletta trukket med følgende forutsetninger:

1. Prosjektet realiseres med tunnelløsning som skissert i endringssøknaden.
2. Inntaksdam flyttes nedstrøms slik som skissert i endringssøknaden.
3. Deponi anlegges på en slik måte at det ikke kommer til hinder eller minst mulig hinder for reinens trekk i området.
4. I anleggsfasen må det tas hensyn til reindrifta i området, spesielt kalvingstiden i perioden mai-juni og brunsttiden i perioden september-oktober.
5. At det anlegges bom hvor dagens vei slutter, og videre opp til selve kraftstasjonen. Betegnet «Ny atkomstvei» i søknaden.

NVE mener at siden Beritsletta kraftverk ligger i et område med både viktige trekkleier for rein og et viktig vinterbeiteområde samt et oppsamlingsområde, vil det være veldig viktig å ikke sperre trekkveier eller å redusere størrelsen på vinterbeiteområdet. I tillegg vil en vei kunne føre til mer ferdsel i området som igjen vil skremseffekt på rein. NVE kan ved en eventuell konsesjon sette begrensninger på tid for anleggsarbeid og kan også pålegge oppføring av bom på vei. I endringssøknaden fra Fjellkraft er de fem vilkårene fra områdestyret tatt til følge. Vannveien er planlagt lagt i tunnel og inntaksdammen er flyttet ned slik at oppdemmet areal er redusert betraktelig. NVE mener dermed at så lenge de avbøtende tiltakene gjennomføres, vil tiltaket ha liten effekt på reindrift.

Biologisk mangfold

I nærområdet til Belvasskaret er den dominerende naturtypen nordboreal bjørkeskog. Det er ikke funnet rødlistede arter av planter, moser, sopp eller lav. Potensialet for funn av rødlistede arter av moser og lav er i den biologiske rapporten vurdert til å være lavt. Nord for elva ligger et verdifullt område med bergskrenter hvor det vokser plantearter som man ikke finner andre steder i området. Eksempler på arter her er fjell-lodnebregne, bergrublom og bergfrue. Fylkesmannen i Troms påpeker at dette området ikke må ødelegges. NVE mener at så lenge vannveien bygges med tunnel og med veiløs bygging av inntaket, vil dette området ikke bli berørt ved en eventuell utbygging.

I munningsområdet til Labergelva finnes anadrom laksefisk. Det er imidlertid lite sannsynlig at denne vandrer opp til Belvasskaret. Rapporten om biologisk mangfold og høringsuttalelsen fra Fylkesmannen antyder at avstanden mellom kraftstasjonen og anadrom strekning er så lang at det ikke vil gi noen negativ virkning på bestanden. NVE mener at anadrom fisk ikke vil bli berørt av en eventuell utbygging.

Det er stedegen ørret i elvestrekningen i Belvasskaret. I rapporten om biologisk mangfold sies det at den berørte delen av elva er lite relevant for fisk, men at det er egnede kulper og strekninger ned mot elvemøtet med Labergelva. Store deler av denne elvestrekningen er nedstrøms kraftverket. Konsekvensene for ørretbestanden ved en eventuell utbygging er satt til ubetydelig i rapporten. Fylkesmannen i Troms er uenig i denne vurderingen og mener ørretbestanden vil bli utryddet på grunn av lav minstevannføring. NVE mener ørretbestanden vil bli lite påvirket nedstrøms kraftverket og at en eventuell bestandsreduksjon er akseptabel på den korte strekningen med stedegen ørrestamme oppstrøms kraftverket dersom det gis konsesjon til tiltaket.

Området i og rundt Belvasskaret er et mye brukt jaktområde for jerv (Sterkt truet, EN) og elva er et hekkeområde for strandsnipe (Nær truet, NT) og fossefall. Redusert vannføring vil føre til en reduksjon i bestandene av bunndyr og vannlevende insekter. Dette vil sannsynligvis også redusere mattilgangen for strandsnipe og fossefall i den berørte elvestrekningen. NVE mener jaktforholdene for jerv ikke vil bli nevneverdig forverret ved en eventuell utbygging av Beritsletta kraftverk, men at mattilgangen til hekkende vanntilknyttede fugler vil kunne bli noe redusert. Slipp av minstevannføring hele året vil likevel etter vårt syn opprettholde noe næringsproduksjon.

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1.juli 2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven § 7 legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. I NVEs vurdering av søknaden om Beritsletta kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

I influensområdet for Beritsletta kraftverk er det ikke registrert verdifulle naturtyper med A eller B-verdi eller rødlistede arter som etter vår vurdering vil bli vesentlig berørt ved en eventuell utbygging. Det er heller ikke funnet prioriterte arter eller utvalgte naturtyper, jamfør naturmangfoldloven §§ 23 og 52.

En eventuell skånsom utbygging av elva i Belvasskaret vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, økosystemer eller arter gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5, forutsatt at det sikres tilstrekkelig minstevannføring.

Kunnskapen om biologisk mangfold er basert på den informasjonen som er lagt fram i høringsuttalelser og rapporten fra GA vegetasjonsanalyse AS som fulgte søknaden. NVE mener at kunnskapsgrunnlaget kan betegnes som godt, jamfør naturmangfoldloven § 8, og § 9 om føre-var-prinsippet er derfor ikke vurdert som aktuell.

Tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket forårsaker, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter, jamfør naturmangfoldloven § 11. Ved en eventuell konsesjon til Beritsletta kraftverk vil NVE gi et sett vilkår som etter vår mening ivaretar dette prinsippet. Slipp av tilstrekkelig minstevannføring er et eksempel på et vilkår som vil bli fastsatt ved en ev. konsesjon, i tråd med naturmangfoldloven § 12. Vi vil også følge opp og føre tilsyn for å sikre at bygging og drift skjer på en miljømessig forsvarlig måte. Tiltakshaver har sendt inn endringsforslag til søknaden hvor prosjektet er planlagt bygget veiløst med vannvei lagt i tunnel og inntaksdam flyttet ned. Dette vil øke kostnadene ved prosjektet, men begrense naturinngrepene.

Konsekvenser av kraftlinjer

I Norge benytter strømmnett og elektriske anlegg en frekvens på 50 Hz. Ved alle strømanlegg er det elektriske og magnetiske felt. Elektriske felt kan avskjermes av de fleste materialer, og anses derfor ikke som noe problem. Magnetfelt kan derimot vanskelig avskjermes, og det har knyttet seg usikkerhet om hvorvidt de kan ha helsevirkninger.

Bjørn Jonassen har uttalt at det er uheldig å bruke veiskulderen som trasé for kraftlinjen på grunn av nærhet til fritidseiendom.

Statens Strålevern er ansvarlig myndighet for problemstillinger knyttet til elektromagnetiske felt og helse. NVE forholder seg til anbefalinger fra Statens strålevern og forvaltningspraksis fastsatt av Stortinget. Det fokuseres i forskning og forvaltningsstrategi på bygninger der mennesker har opphold over lengre tid, det vil i hovedsak si helårsboliger, skoler og barnehager. Fritidsbebyggelse vil normalt ikke omfattes av de bygninger der det skal vurderes tiltak, fordi en ikke oppholder seg her hele året og vurderingene gjøres på bakgrunn av gjennomsnittlig magnetfeltbelastning over året. For fritidsboliger er det derfor de visuelle virkningene som tillegges størst vekt.

NVE vurderer at siden feltet rundt kraftledningene er særdeles lavt, og under nivået på 0,4 μ T som er Statens ståleverns anbefalte grense for utredning, så er ikke dette punktet avgjørende for konsesjonsbehandlingen.

Oppsummering

En utbygging av Beritsletta kraftverk etter revidert plan vil gi om lag 8,0 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra

småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Beritsletta kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. Hensynet til reindrift, landskaps- og friluftslivsverdier er imidlertid vektlagt og NVE mener at ulemperne kan avbøtes ved at det blir boret tunnel opp til inntaket og at inntaket flyttes ned i samsvar med endringssøknaden. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført mener NVE at konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene i den reviderte søknaden og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Fjellkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Beritsletta kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

Fjellkraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 6,5 kilometer med jordkabel til eksisterende linjenett. Normalt bygges en slik linje som her i medhold av netteiers områdekonsesjon. Hålogaland Kraft er områdekonsesjonær. Innenfor sin områdekonsesjon skal områdekonsesjonær fremlegge planer for ny nettilknytning og eventuell forsterkning for kommune, fylkeskommune, fylkesmann og andre berørte for uttalelse. Ved uenighet om løsninger kan områdekonsesjonær legge saken frem for NVE som da vil behandle saken som en anleggskonsesjon.

Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon. Dersom Fjellkraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Hålogaland Kraft har uttalt det er planlagt en rekke kraftverk i området, og det er uklart om det er kapasitet i lokalt 22 kV nett til produksjon fra Beritsletta kraftverk. Det foreligger ikke opplysninger om kapasitet i overordnet nett.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	454
Alminnelig lavvannføring	l/s	32
5-persentil sommer	l/s	212
5-persentil vinter	l/s	40
Største slukeevne	l/s	1400
Største slukeevne i % av middelvannføring	%	308
Minste driftsvannføring	l/s	60

Fjellkraft AS foreslår å slippe en minstevannføring på 32 l/s, som er deres beregnede verdi for alminnelig lavvannsføring. Fylkesmannen i Troms foreslår å slippe minst 5-persentilen for sommer og vinter av hensyn til ørretbestanden i elva.

NVE mener at en minstevannføring på 32 l/s er lav og vil frata vassdraget mye av sin naturlige dynamikk. Det vil sannsynligvis også redusere bestanden av ørret oppstrøms kraftverket. En minstevannføring på 212 l/s sekund på sommeren ville kunne opprettholde en noe større bestand av stedegen ørret, men ville samtidig redusere produksjonen i anlegget med ca $\frac{1}{4}$. NVE mener videre at vannføringen gjennom Belvasskaret er av begrenset verdi for opplevelsesverdien av elva for friluftslivsinteresser. Etter vårt syn bør det legges vekt på å opprettholde en minstevannføring som er i størrelsesorden med sesongmessig verdi vinterstid. Vi har da vektlagt ivaretagelse av en bestand av stedegen ørret.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 40 l/s hele året.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltene utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt og i takt med tilsiget. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare. Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Vi viser til våre merknader foran under avsnittet forholdet til energiloven. NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak (kote)	458 moh, bygges veiløst
Kraftstasjon (kote)	145 moh
Største slukeevne	1400 l/s
Minste driftsvannføring	60 l/s
Installert effekt	3,6 MW
Vannvei	850 m tunnel ned fra inntaket, så 150 m nedgravde rør til raftstasjon.
Spesielle føringer for rørgate	Rørgate skal graves ned fra tunnelpåhugg til kraftstasjon
Vei	Det skal anlegges bom der hvor dagens vei slutter og ny vei til kraftstasjonen påbegynnes. Detaljuttstikking av veg skal skje i samråd med Sametinget. Det same gjelder midlertidig vei til tunnelpåhugg.
Deponi	Eksakt plassering avklares som en del av detaljplanlegging. Plassering skal ikke være i konflikt med automatisk fredete kulturminner.
Annet	Anleggsperiode skal avtales med reindriften. Bergskrentene nord for elveløpets øvre del skal skånes.

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dette inkluderer også installert effekt og slukeevne. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta elsertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Narvik og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen og Sametinget for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Sametinget skal kontaktes for gjennomføring av undersøkelser i henhold til lov om kulturminner av 1978 § 9. Detaljstikking av veg og plassering av massedeponi skal utføres i samråd med Sametinget.

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

Forholdet til plan- og bygningsloven

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

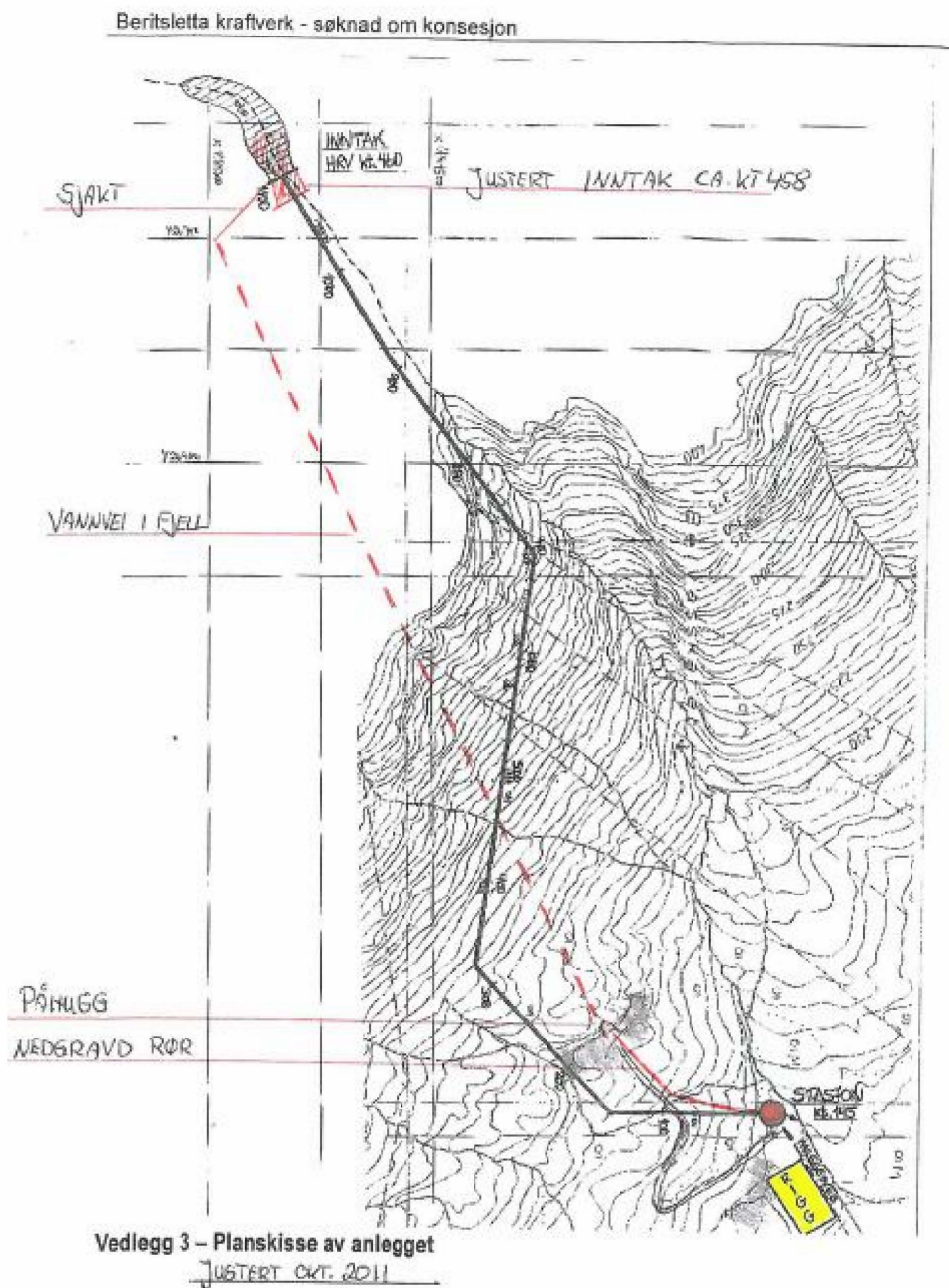
Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttien av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

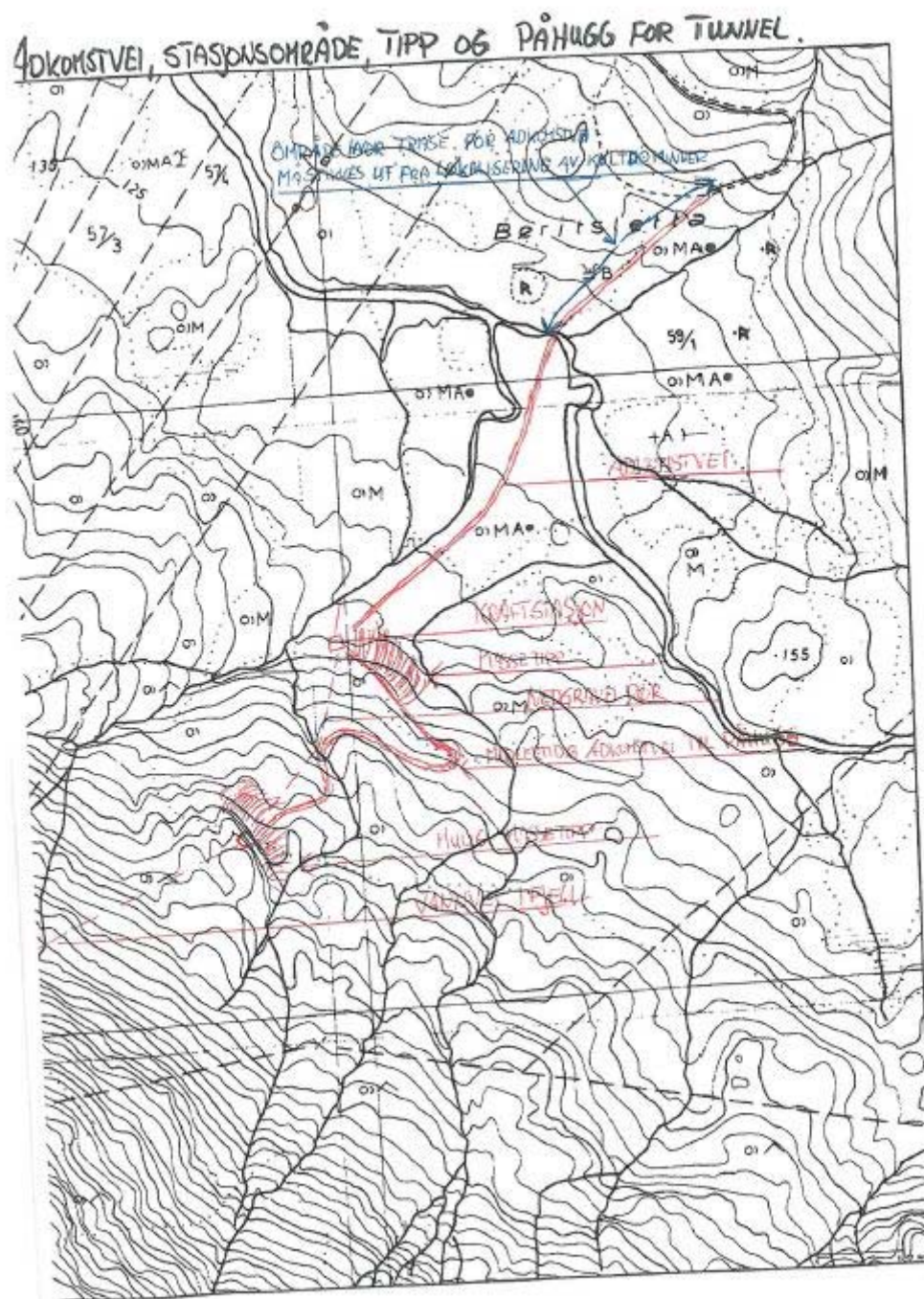
Innsigelse

Med de fastsatte vilkår er krav fra Reindriftsforvaltningen ivaretatt og innsigelsen er derfor trukket slik vi oppfatter denne etatens uttalelse.

Vedlegg1: Planskisse for vannvei (Fra endringssøknad datert 21/12/2011):

Vedlegg 2: Planskisse for adkomstvei, stasjonsområde, tipp og påhugg (Fra endringssøknad datert 21/12/2011):

Vedlegg 3: Justert plassering av inntak på kote 458 (Fra endringssøknad datert 21/12/2011):

